

Fylogeneze a diverzita vyšších rostlin

Historie systematické botaniky

Petr Bureš

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

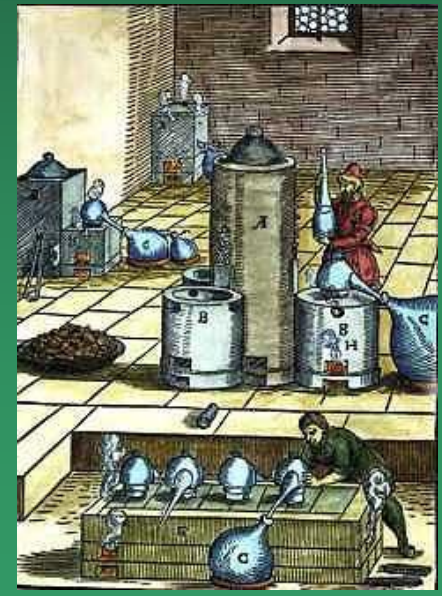

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

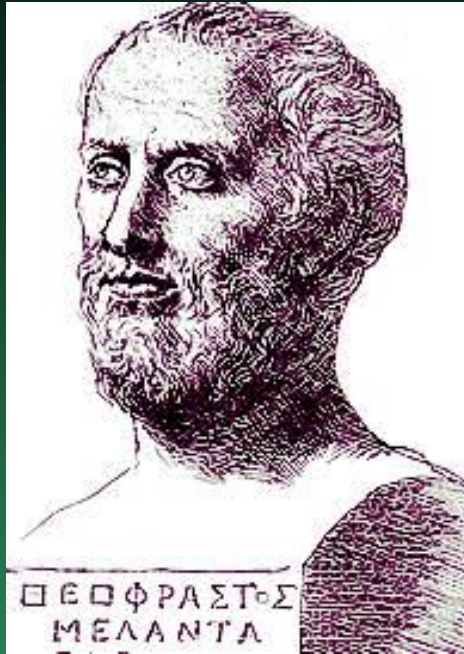
Vývoj klasifikace rostlin

Zpočátku uspořádání rostlin jen nevědomé uspořádání kapitol či popisů rostlin v knize, bez explicitní potřeby klasifikovat.

Od antiky do renesance (zhruba do 16. století) byla botanika aplikovanou vědou = součástí lékařství, farmacie a alchymie

Antické Řecko (4–3. stol. př. Kr.) – Theophrastos

Theophrastos
371-287 př. Kr.

gymnasiarcha Lykeionu v Athénách

Renesanční vydání
Historia plantarum

Peri fyton historias = **Historia plantarum**; ca 500 druhů rostlin hlavně středomořských ale také z výprav Alexandra Makedonského do V Asie.

Klasifikace na habituálním principu: stromy, keře, byliny vytrvalé, byliny jednoleté

Antický Řím (počátek letopočtu) – Dioscorides

Pedanius Dioscorides
1 stol.

Lékař římských legií – prošel s nimi mnohá území, kde sbíral neznámé rostliny

Dioscorides sbírající rostliny během pochodu římských legií – ilustrace Roberta Thoma z r. 1950

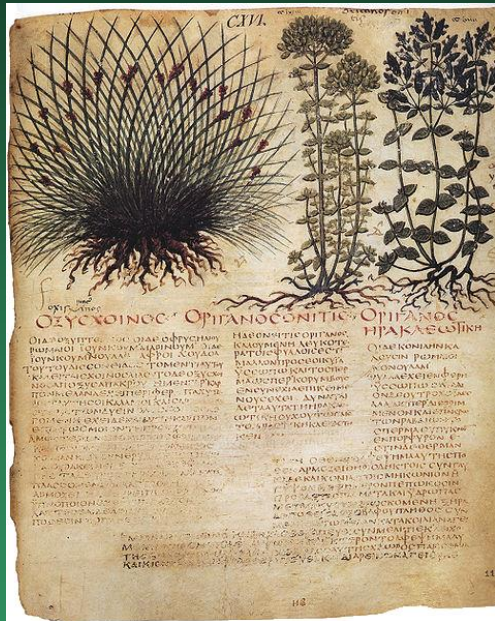
Dioscorides popisující mandragoru – obraz Ernesta Boarda z r. 1909

Poprvé užil termín **botaniké** = nauka o rostlinách v díle **Peri hyles iatrikes = De materia medica**

Antický Řím (počátek letopočtu) – Dioscorides

Byzantský přepis
Dioskoridova
De materia medica
6. stol.

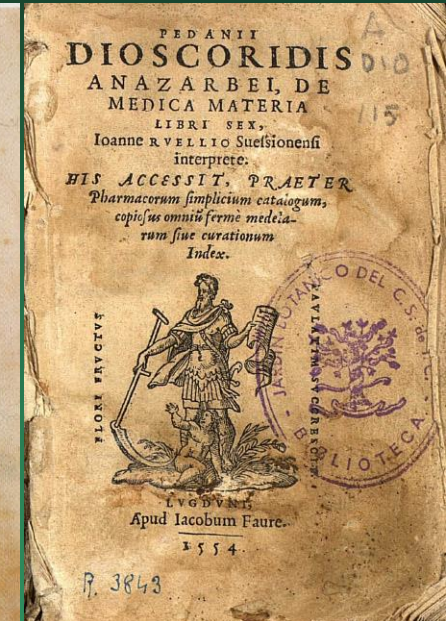
Řecký přepis
Dioskoridova
De materia medica
10. stol.

Arabský přepis
Dioskoridova
De materia medica
14. stol.

Renesanční latinské
vydání Dioskoridova
De materia medica
1554

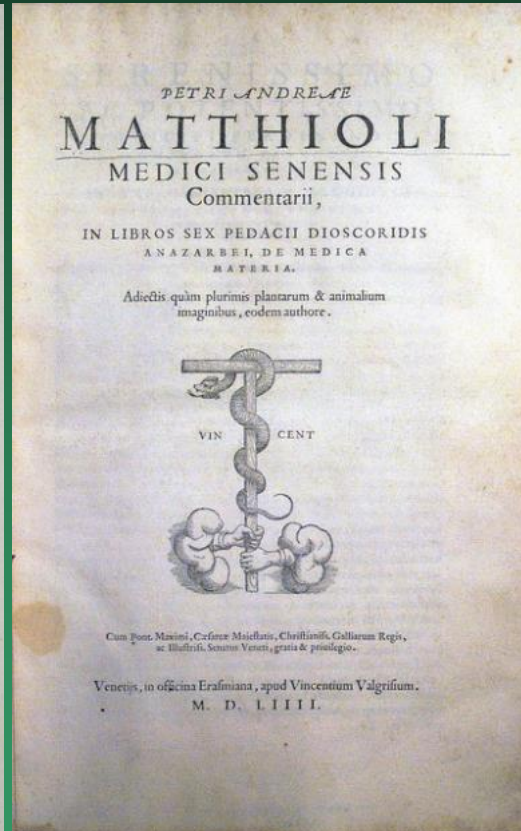
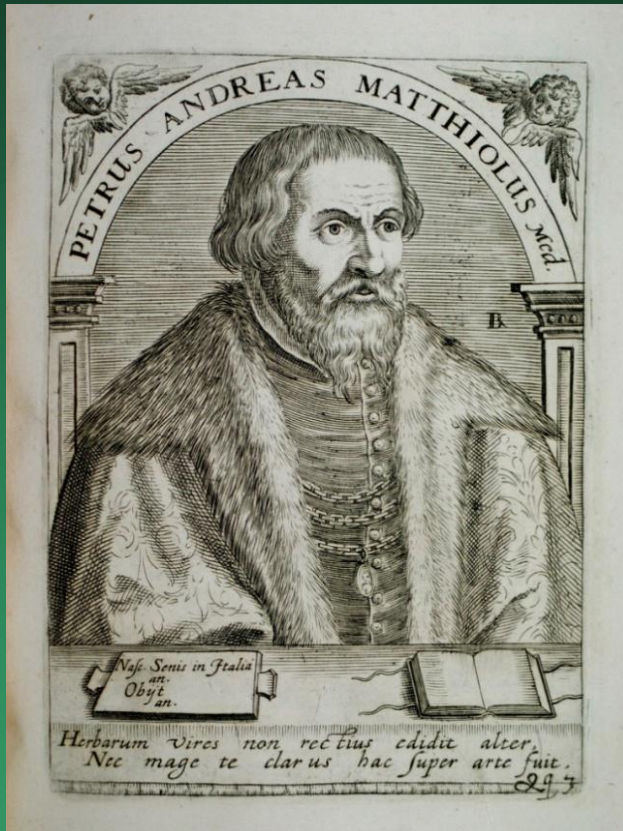
Po staletí přepisován a překládán ...

Petr Bureš: Prezentace přednášky Fylogeneze a diverzita vyšších rostlin - část 2.

Antický Řím (počátek letopočtu) – Dioscorides

Mattioliho
Comentarii in libros sex Pedacii Dioscoridis
1554

České vydání Mattioliho
Herbáře
1558

Stal se hlavní inspirací renesančních bylinářů

Petr Bureš: Prezentace přednášky Fylogeneze a diverzita vyšších rostlin - část 2.

Renesanční bylináře (16 - 17. stol)

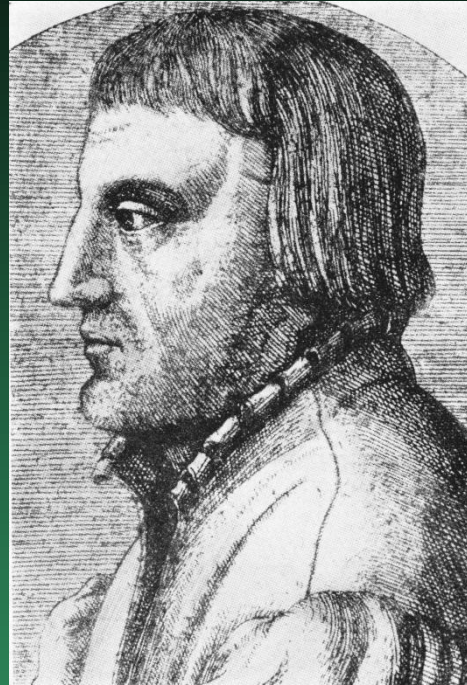

Petr Bureš: Prezentace přednášky Fylogeneze a diverzita vyšších rostlin - část 2.

Němečtí renesanční otcové botaniky (16. stol.)

Otto Brunfels
1488 - 1534

Hieronymus Bock
(Tragus)
1498 - 1554

Leonard Fuchs
1501 - 1566

Habituálně podobné druhy např. čeledí *Asteraceae*, *Apiaceae*, *Lamiaceae* pohromadě = intuitivně přirozené uspořádání na habituálním principu

Fenomenální ilustrace
Hans Weiditz jun.

=

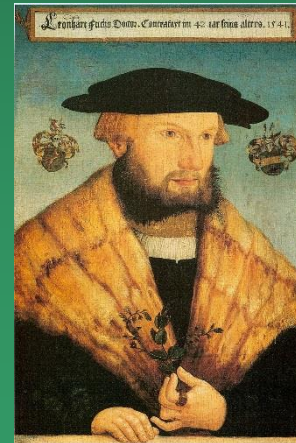
předlohy k dřevořezům
v Brunfelsově herbáři

Otto Brunfels

Leonard Fuchs

¼ stránkové dřevořezy
Fuchsova herbáře
(podle obrazů Albrechta Meyera
a Heinricha Füllmaurera)
byly znovu použity pro
první kapesní atlas rostlin
na světě

Historia stirpium, 1549

Herbáře = kolekce preparovaných rostlin

Vynálezce herbarizace rostlin = **Luca Ghini**

prefekt botanické
zahrady v Pise.

JAN FRANTIŠEK BECKOVSKÝ,

kněz ryt. řádu křižovníků s červenou hvězdou, historik český.
Zanechal nejstarší český herbář (sbírku sušených rostlin).

* 18. VIII. 1658 v Německém Brodě, † 26. XII. 1725 v Praze.
Reprodukováno podle rytiny v *Pelechových* sAbbildungens, díl II.
(Z výtisku *Dobrovoľského* v Knihovně Národního Musea v Praze.)

Nejstarší herbářovou sbírku v Čechách vytvořil
Jan František Beczkovský,

křižovník řádu s červenou hvězdou. (Přelom 17/18.
stol.)

ČR je v počtu herb. položek na 1 obyvatele

na 5. místě na světě

Před námi Švýcarsko, Švédsko, Finsko, Rakousko

Herbář je nepřekonanou konzervační metodou

1. uchovává data o morfologické variabilitě, geografickém rozšíření, ...
2. dává možnost kontroly těchto dat
3. z herbářových položek lze také na rozdíl od literárních dat či počítačových databází izolovat DNA
4. jedinou formou jak uchovávat nomenklatorické typy

Herbářové sbírky nad 30 tis. v České republice a na Slovensku (stav v r. 2014)

Karlova univerzita	PRC	2 200 000
Národní muzeum	PR	2 000 000
Moravské muzeum	BRNM	903 000
Masarykova univerzita	BRNU	634 000
Bot. ústav Průhonice	PRA	250 000
Muz. Olomouc	OLM	200 000
Muz. Opava	OP	190 000
Muz. Pardubice	MP	124 000
Muz. Litoměřice	LIT	104 000
Muz. Rožtoky	ROZ	101 000
Palackého univerzita	OL	100 000
Muz. České Budějovice	CB	141 000
Muz. Plzeň	PL	85 000
Muz. Hradec Králové	HR	68 000
Muz. Třebíč	ZMT	58 800
Muz. Mikulov	MMI	50 000
Muz. Jihlava	MJ	47 000
Muz. Liberec	LIM	35 000
Jihočeská univerzita	CBFS	35 000
Muz. Chomutov	CHOM	30 000
Muz. Zlín	GM	30 000
Slov. nár. múzeum	BRA	468 000
Bot. ústav Bratislava	SAV	323 000
Komenského univerzita	SLO	175 000
Tech. Univ. Zvolen	ZV	41 000
Muz. Tat. Lomnica	TNP	40 000
Univ. P.J. Šafárika	KO	40 000
Polnohosp. Univ. Nitra	NI	35 000

Největší světové herbáře (nad 5 milionů položek – stav v r. 2018)

Muséum National d'Histoire Naturelle	Paris, France	P	8
New York Botanical Garden	Bronx, New York, USA	NY	7,8
Royal Botanic Gardens	Kew, England, UK	K	7
Missouri Botanical Garden	St. Louis, USA	MO	6,6
Komarov Botanical Institute	St. Petersburg, Russia	LE	6
Conservatoire et Jardin botaniques	Geneva, Switzerland	G	6
Naturhistorisches Museum	Wien, Austria	W	5,5
British Museum of Natural History	London, England, UK	BM	5,2
Harvard University	Massachusetts, USA	GH	5

Z čeho sestává herbářová scheda?

Musí na ní být:

1. naleziště
2. stanoviště
3. sběratel
4. rok

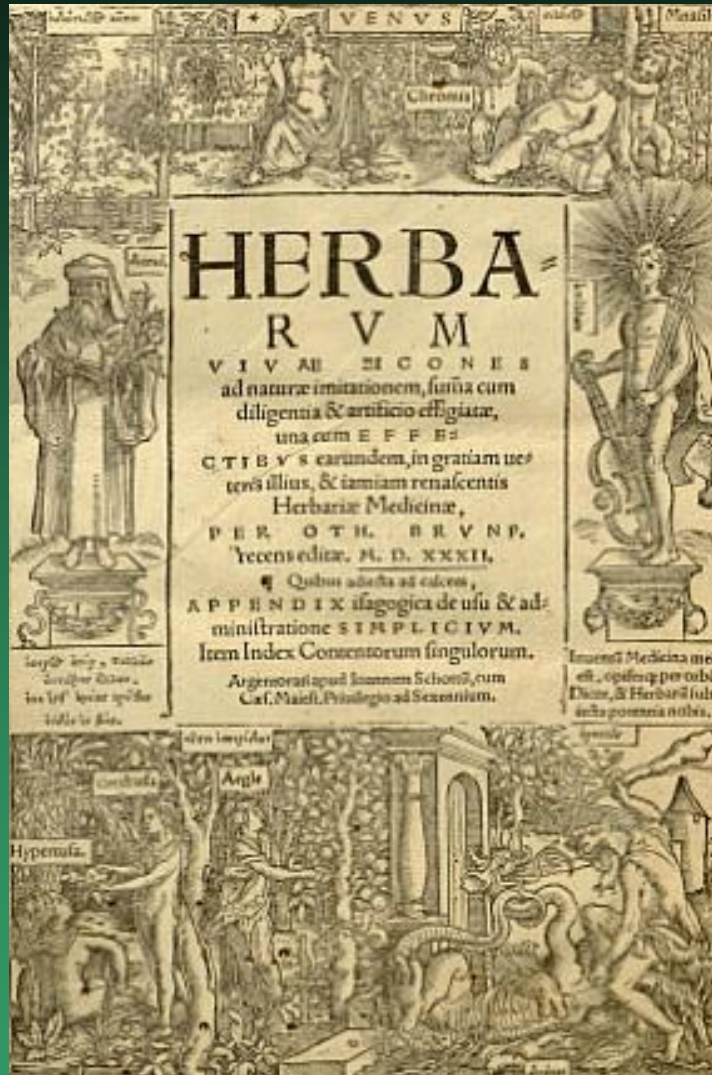
Je vhodné aby na ní bylo:

5. jméno rostliny
6. jméno herbáře
7. datum
8. nadmořská výška / zeměpisné souřadnice

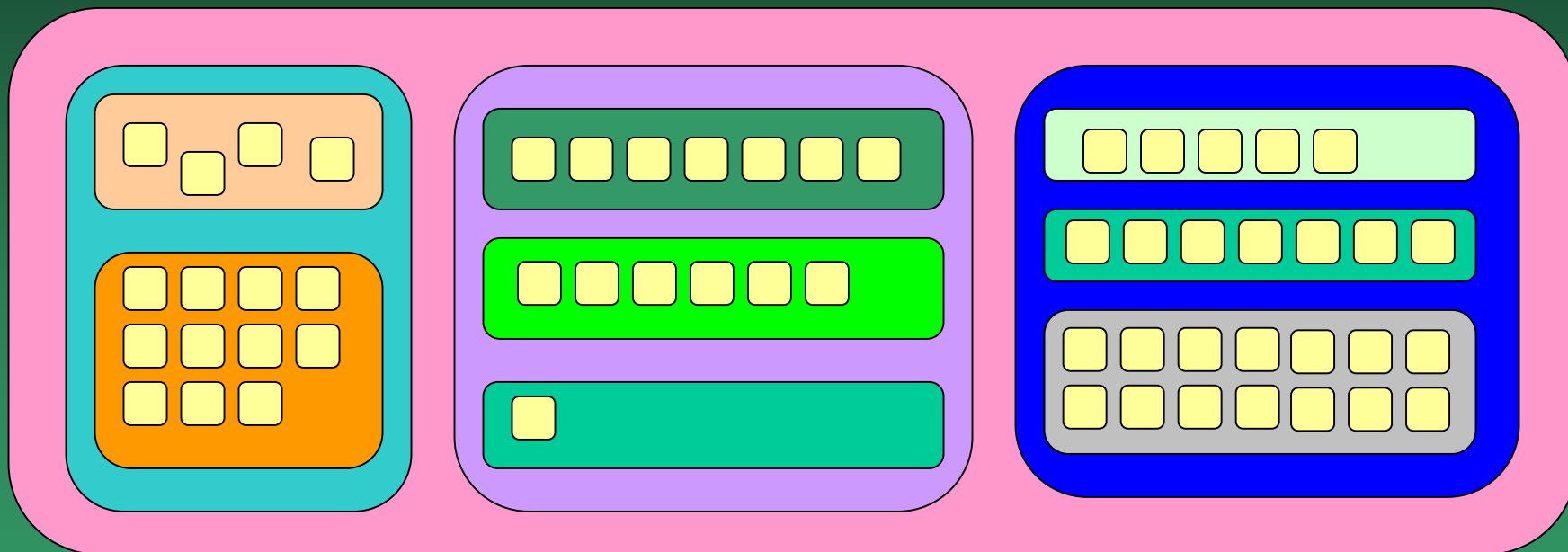
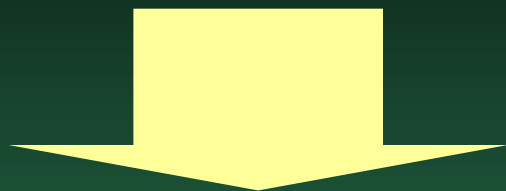

V renesanční bylinářích nebyly rostliny hierarchicky klasifikovány

bylo jich několik set
200-500

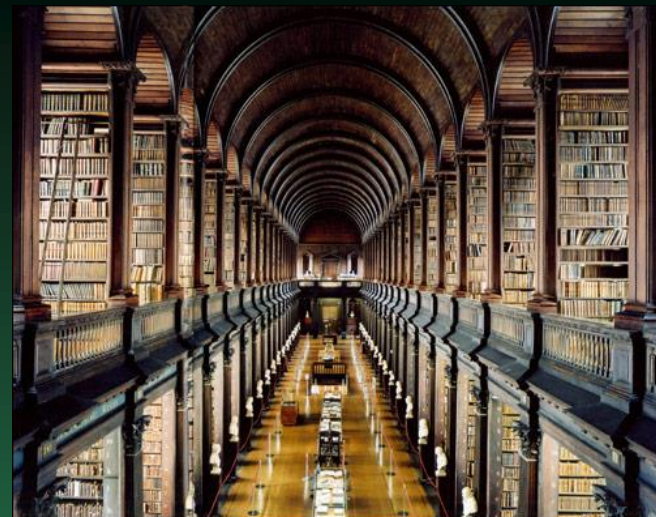
jednoúrovňová (**lineární**) klasifikace =
přiřazení jmen k objektům

klasifikace hierarchická

Příkladem vynuceného přechodu od lineární klasifikace ke klasifikaci hierarchické je knihovna

Umělé hierarchické systémy rostlin (konec 16. stol)

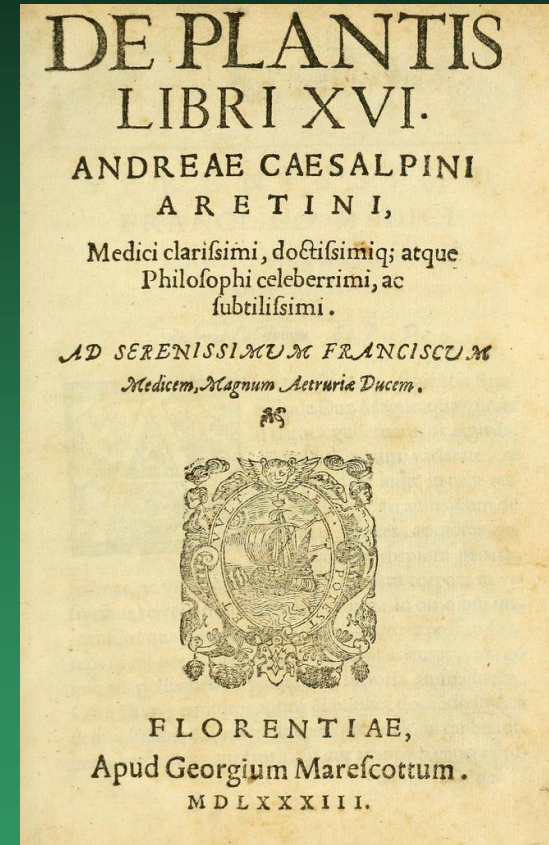
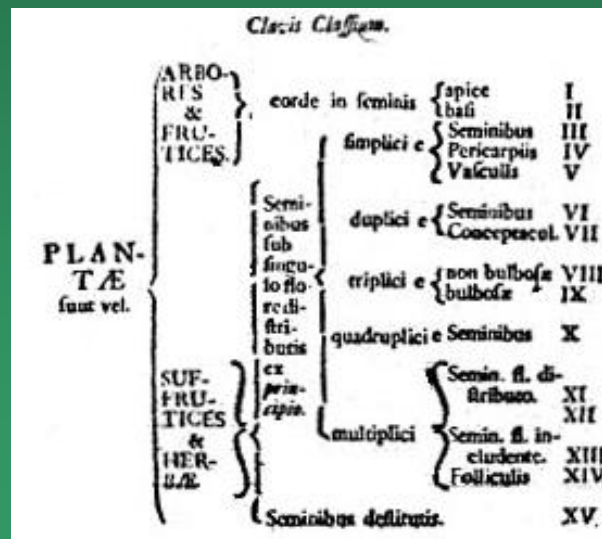
italský lékař a botanik **Andrea Cesalpino**, osobní lékař papeže Klimenta VIII. Dílo: *De plantis* (Firence 1583) (16 knih o rostlinách)

Andrea Cesalpino
(Caesalpinus)
1519 - 1603

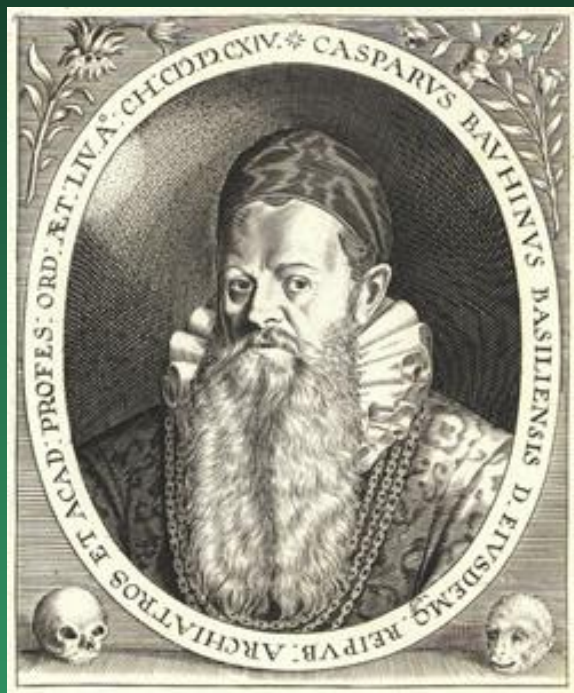
Jako Teofrastos považuje dřeviny za samostatnou skupinu, byliny dělí do skupin dle generativních znaků:

- (1) tvar plodu
- (2) počet semen
- (3) počet přihrádek v semeníku
- (4) stavba květu

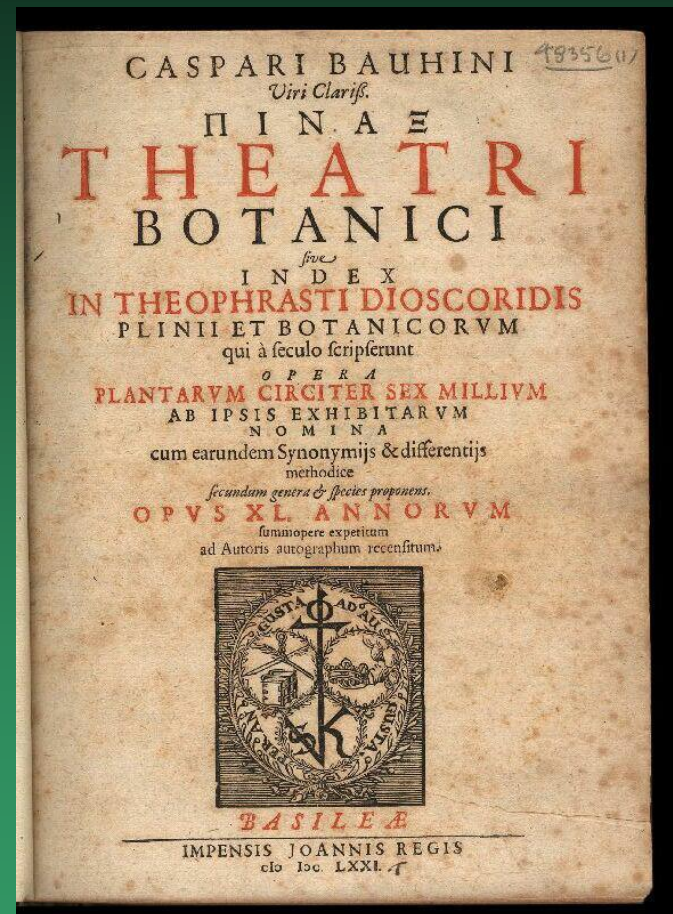
Druhové diagnózy (počátek 17. stol.)

Počet známých druhů rychle rostl - od dob "německých otců botaniky" za necelých 100 let se víc než zdesateronásobil.

Gaspard Bauhin
1560 - 1624

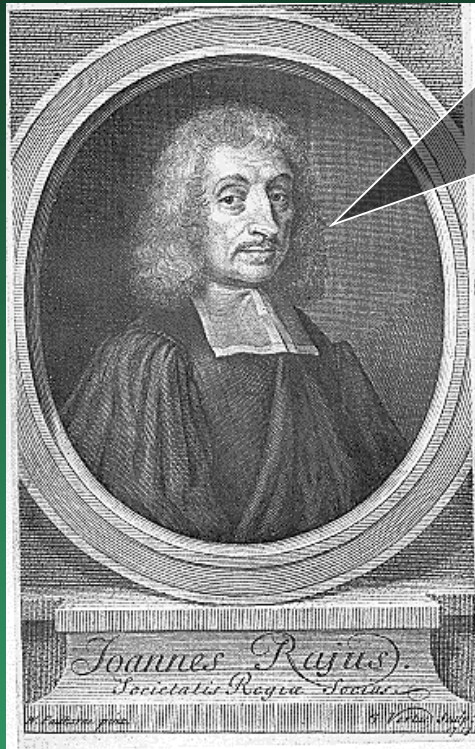
Švýcar **Gaspard Bauhin** použil krátké a výstižné diagnózy = soubory rozlišovacích znaků, k pojmenování rostlin a zároveň jako determinační pomůcka = určovací klíč

Pinax theatri botanici (1623)

Pojem a definice druhu (1686)

John Ray
1627 - 1705

"abychom mohli začít rostliny inventarizovat a správně klasifikovat, musíme se snažit zjistit některá kritéria na rozlišení tzv. druhů. Po dlouhém a usilovném výzkumu jsem nezjistil jiné kritérium na rozlišení druhů než jsou diferenční znaky, zachovávající si při rozmnožování semeny svoji stálost."

Druh je podle Raye skupinou jedinců, kteří jsou v rámci své variability geneticky stálí. (*Historia generalis plantarum*, Londini 1686-1704)

Carl Linné - vrchol umělé klasifikace (pol. 18. stol.)

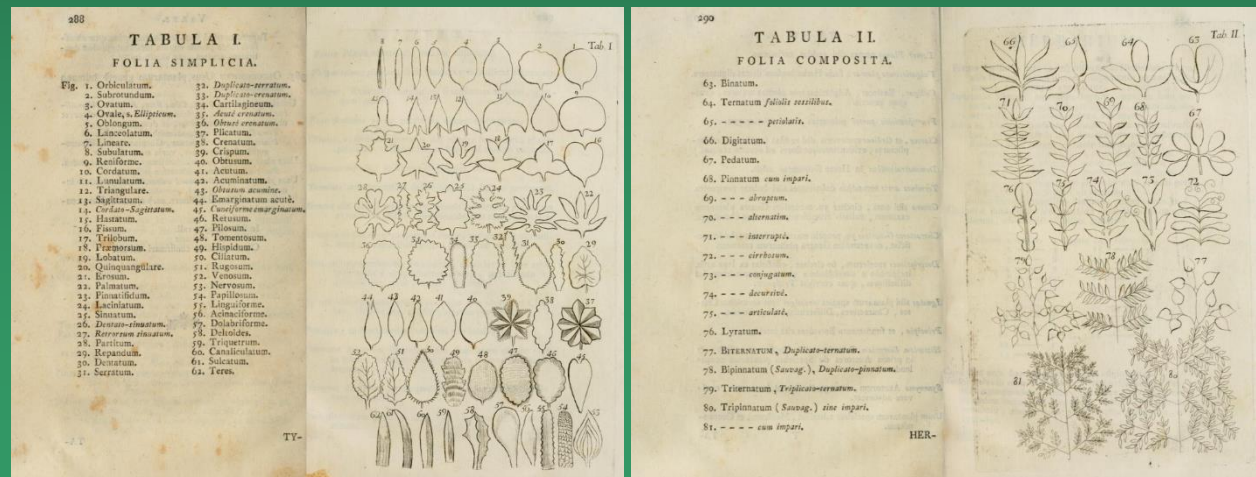

Carl Linné
(Linnaeus)
1707-1778

Carl Linné synteticky navázal na vše progresivní co zjistili nebo zavedli jeho předchůdci:

- John Ray --- definice druhu
- August Bachmann --- binomická nomenklatura
- Joachim Jung --- morfologická terminologie
- Joseph Pitton de Tournefort --- hierarchie taxonomických jednotek
- Gaspard Bauhin - diagnózy

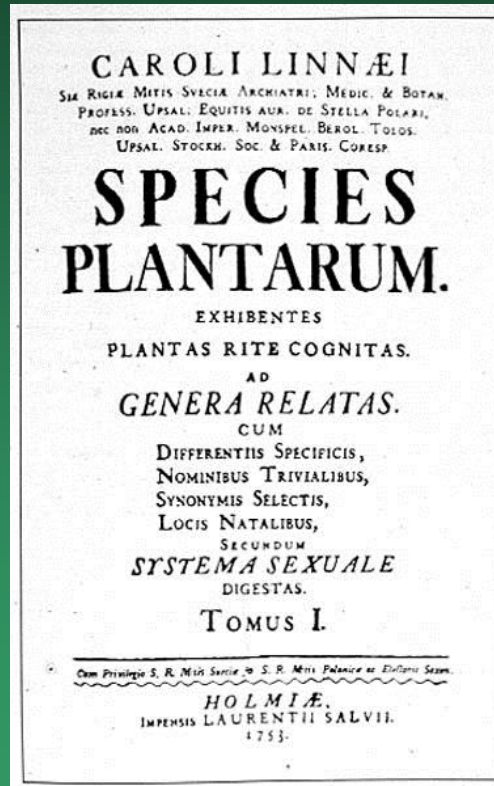
Tabulky zobrazující tvary listů – v Linnéově *Philosophia botanica* 1751

Species plantarum (1753)

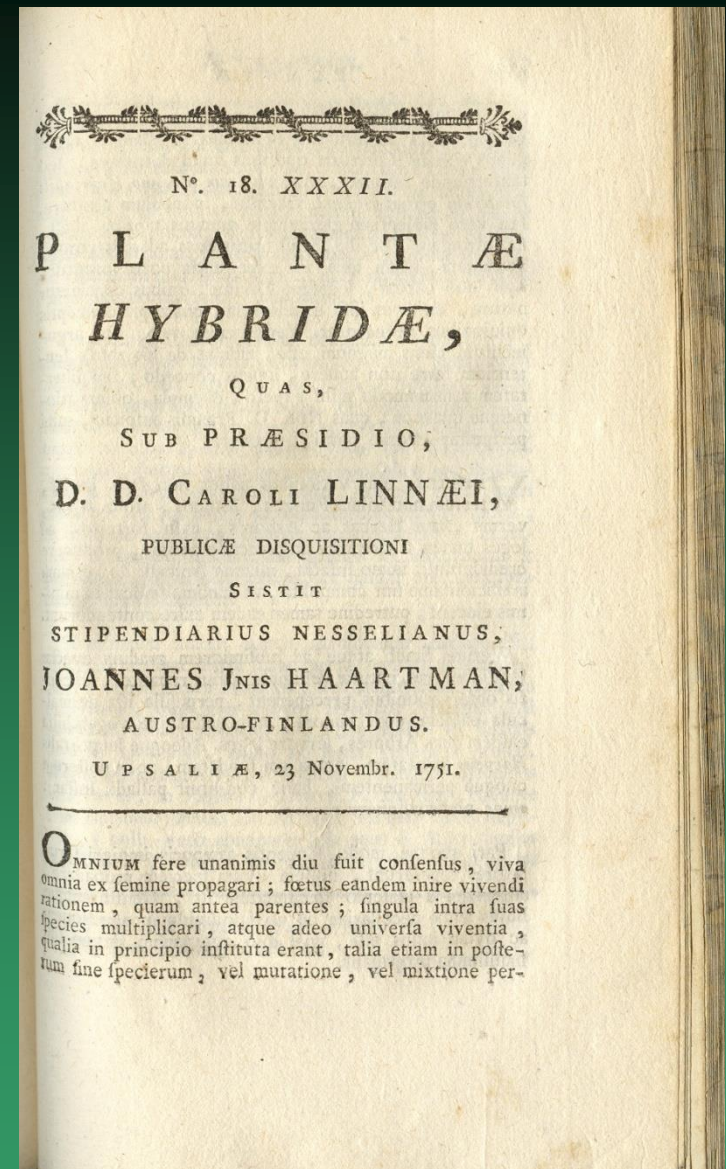
24 tříd dle počtu, délky, srůstu tyčinek a pestíků, tedy pohlavních orgánů je proto nazýván systém sexuální

Plantae hybridae (1751)

Mezidruhová hybridizace = způsob vzniku nových druhů

První přirozené systémy (2. pol. 18. stol.)

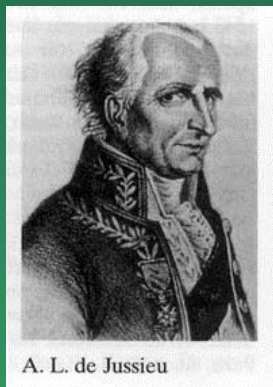
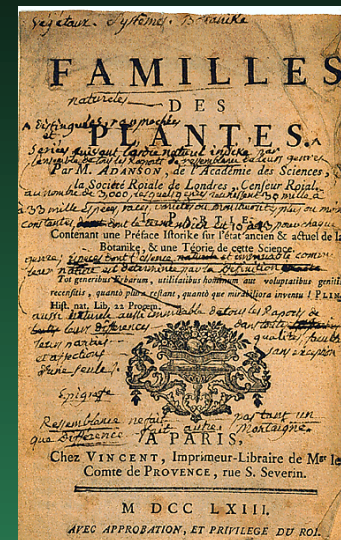

Michel Adanson
1727 - 1805

1763

58 čeledí

1. komplex morfologických znaků
2. hodnota všech znaků stejná

Antoine Laurent
de Jussieu
1748 - 1836

1789

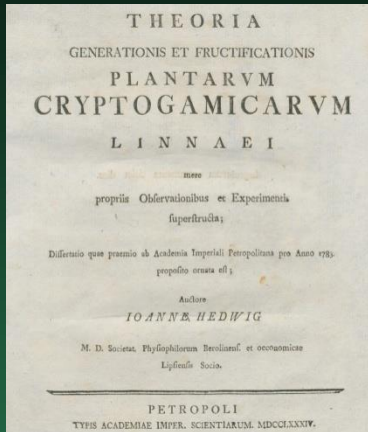
rozpracoval systém svého strýce Bernarda
20.000 druhů ve 100 čeledích a 15 třídách

1. v diagnózách čeledí má vztahy k sousedním čeledím
2. tyto vztahy použil jako třídící kritérium
3. hodnota znaků (hlavně stavba květu) v různých skupinách různá

Objev a zobecnění rodozměny (18/19. stol)

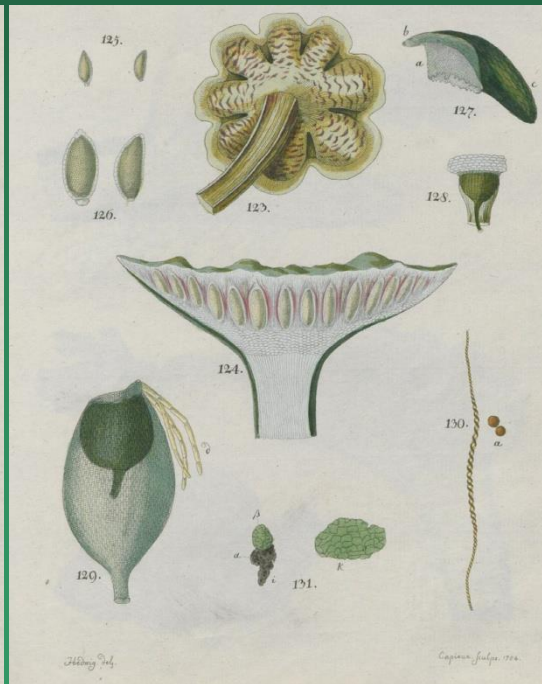
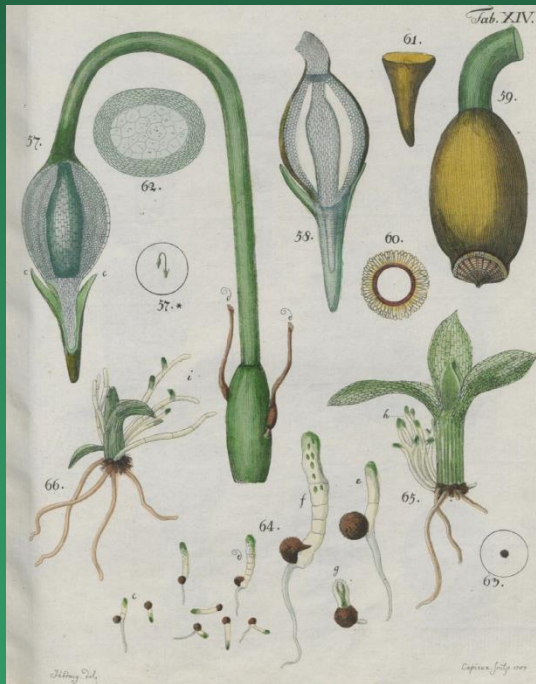
1784 – mechorosty

– první zobrazení spór a jejich klíčení

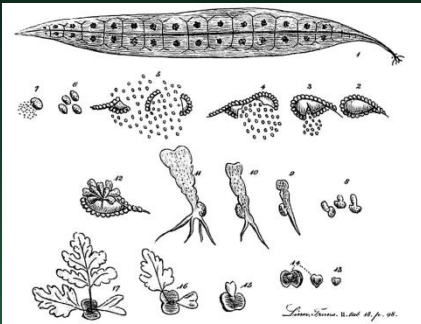
– první zobrazení archegonií a antheridií

Johann Hedwig (1730–1799)

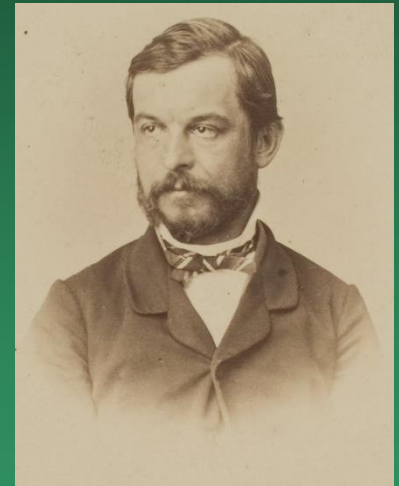
Objev a zobecnění rodozměny (1. pol. 19. stol)

1796 – první zobrazení klíčení spór kapradin a vznik sporofytu na gametofytu – **John Lindsay** (britský lékař působící na Jamaice)

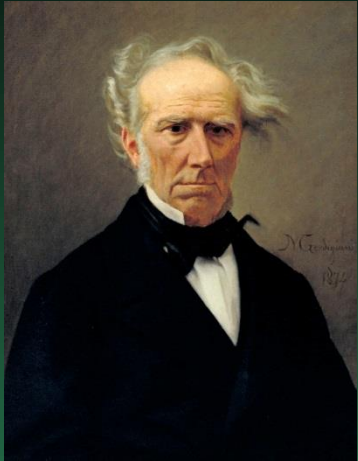

1851 – rodozměna = životní cyklus všech výtrusných vyšších rostlin – **Wilhelm Hofmeister** (1824–1877 německý botanik)

1874 – genetická podstata haploidní a diploidní fáze – **Eduard Strassburger** (1844–1912, prof. botaniky univ. v Jeně)

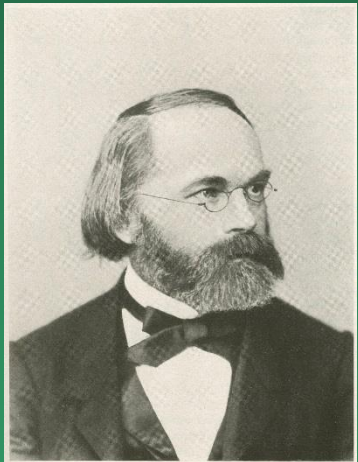
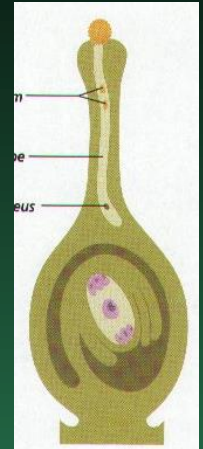
Objev principu opylení rostlin (1. pol. 19. stol)

Giovanni Battista Amici (1786-1863)
prof. fyziky v Mondeně

1823 objevuje pylovou láčku, jež proroste skrz čnělku do semenníku.

Osservazioni microscopiche sopra varie piante (Mondena 1823)

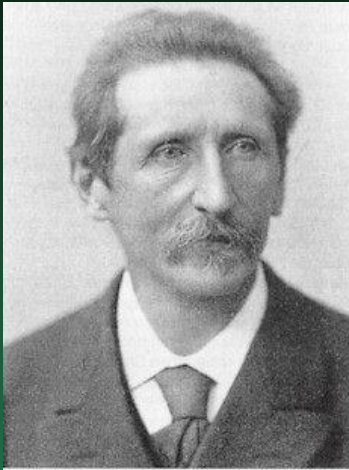
Carl Wilhelm von Naegeli (1817 - 1891) prof. botaniky na univ. v Zürichu

1842 studuje dělení buněk uvnitř vznikajícího pylového zrna

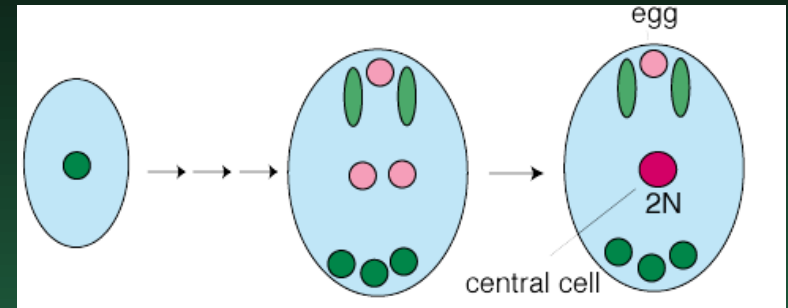
Zur Entwicklungs-geschichte des Pollens bei den Phanerogamen. (Zürich 1842).

Objev principu oplození rostlin (2. pol. 19. stol)

1877 popis dělení a diferenciacie buněk uvnitř zárodečného vaku

Über Befruchtung und Zelltheilung (Jena 1877)

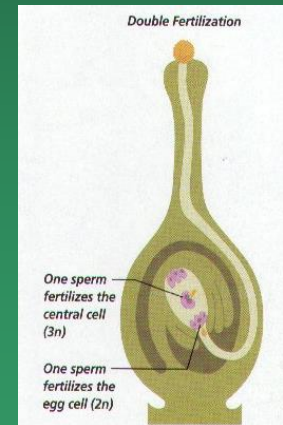
Eduard Strassburger, 1844–1912, prof. botaniky univ. v Jeně

1898 objev dvojího oplození u rostlin

Novyje nabljuděnija nad oplodotvorenijem u Fritillaria tenella i Lilium martagon, které vyšlo jako součást sborníku Dněvník X. sjezda ruských estěstvoispytatělej i vračeěj v Kijevě.

Sergej Gavrilovič Navašin, 1857–1930, prof. botaniky na univ v Moskvě

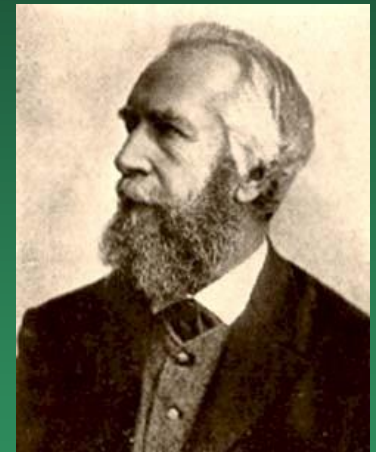
Evoluční teorie (2. pol. 19. stol.)

1859 evoluční teorie - Angličan **Charles Darwin** (1809-1882).

On the Origin of Species by Means of Natural Selection, or the Preservation of Favoured Races in the Struggle for Life. (O vzniku druhů přírodním výběrem neboli uchováním prospěšných plemen v boji o život) (1859).

1866, Němec **Ernst Haeckel** (1834-1919) vyslovuje zákon rekapitulace = biogenetický zákon: ontogeneze = zkrácená fylogeneze (v témže roce zavádí pojem ekologie jakožto vztah organismu a prostředí).

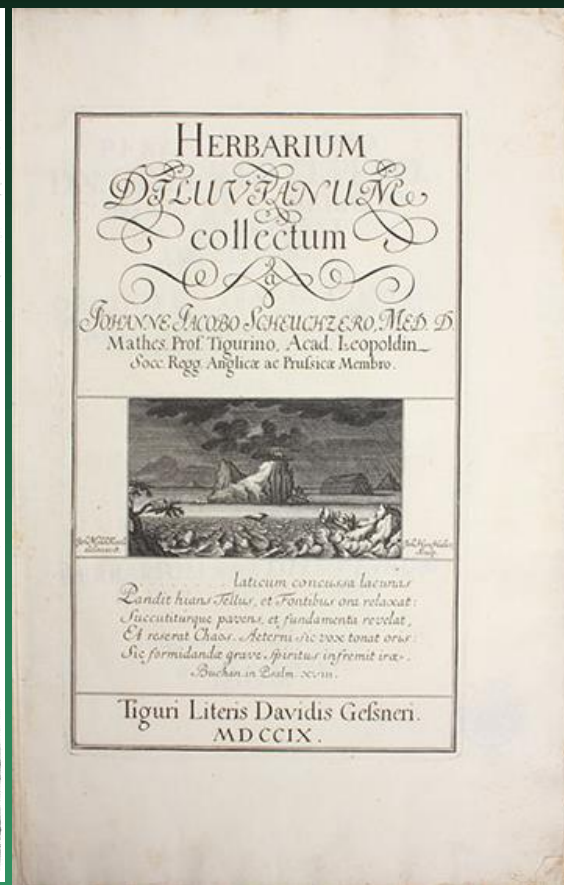
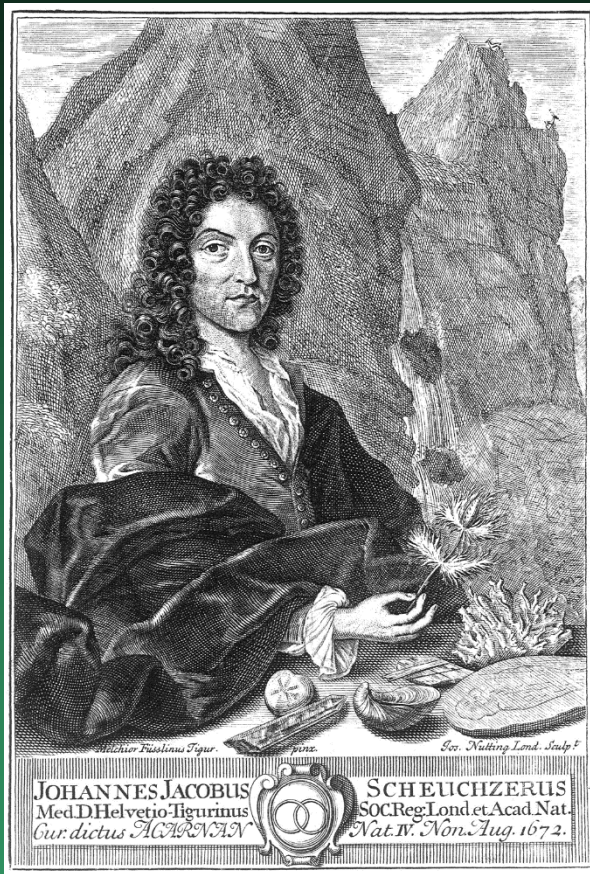

1846 Angličan **Richard Owen** (1804-1892) definoval homologie a analogie / později obdoba v Hennigových apomorfích a homoplasiích

Report on the archetype and homologies of vertebrate skeleton

Paleobotanické přístupy (počátky)

Johann Jakob Scheuchzer (1672–1733) švýcarský kartograf a lékař

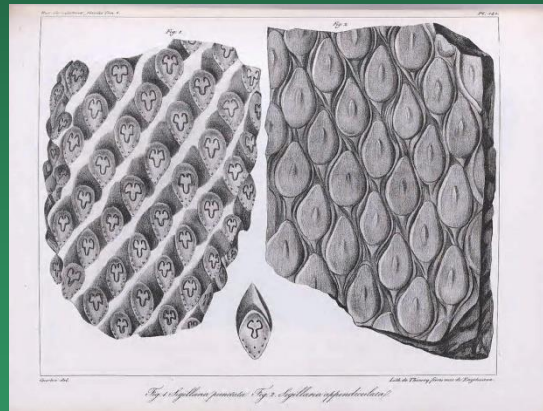
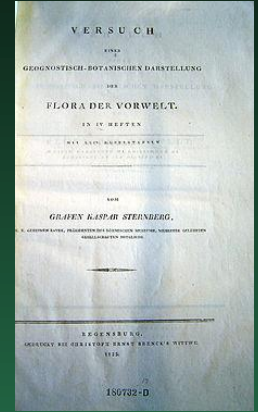
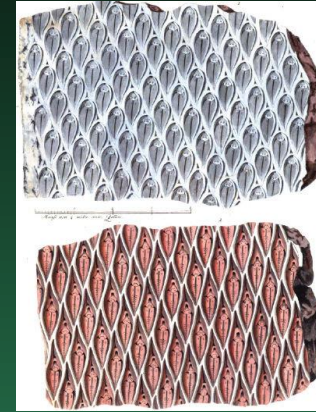
1709 – *Herbarium diluvianum* – první vyobrazení nálezů fosilních rostlin, zejména otisků listů kapradin z karbonu a permu a také třetihorních nálezů krytosemenných – zejména listů stromů

Paleobotanické přístupy (19. století)

Kašpar Maria Šternberk (1761–1838)

český botanik, mineralog a geolog zakladatel národního muzea (1818)

1820-1825 *Versuch einer geognostisch-botanischen darstellung der flora der vorwelt* – „Nástin zeměznalecko-botanického přehledu flóry pravěta“
= „starting point“ nomenklatury fosilních rostlin

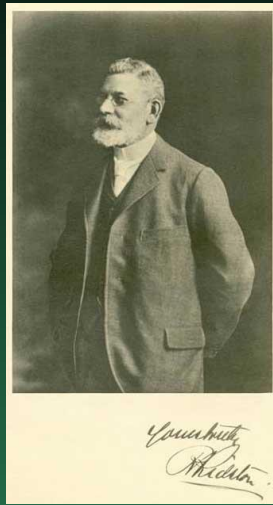
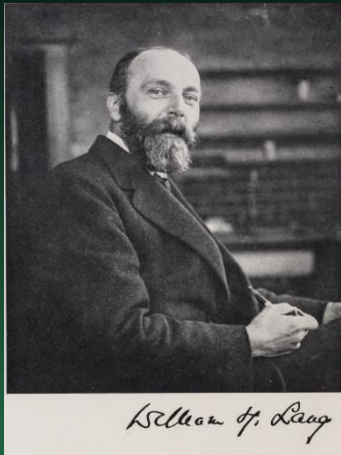

Alexandre Brongniart (1770–1847)

francouzský chemik, mineralog a geolog – *Histoire des végétaux fossiles* (1828-37)

1828 – první periodizace fosilní flóry do 4 období – výtrusných rostlin, jehličnanů, cykasů, kvetoucích rostlin

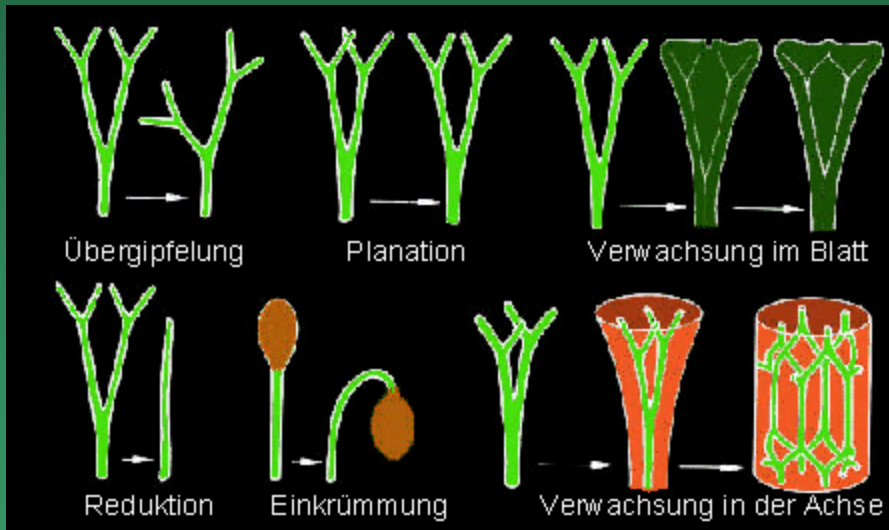
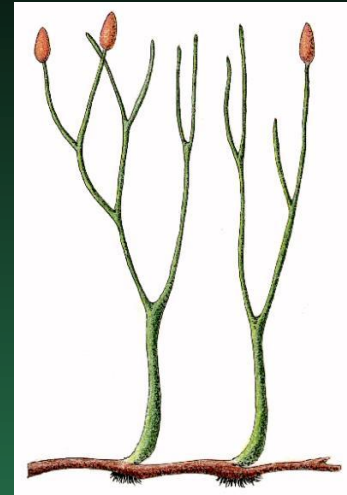
Paleobotanické přístupy (od 1. pol. 20. stol.)

Skot **Robert Kidston** a Brit **William Henry Lang** během 1. svět. války studovali fosilie u obce Rhynie ve Skotsku

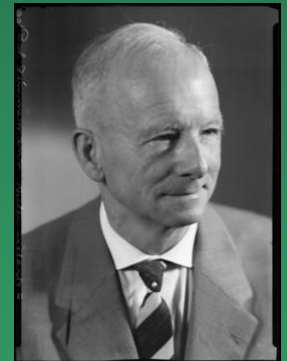
Popsali řadu unikátních prvních terestrických rostlin – ryniofytů

Včetně jejich anatomické stavby

Telomová teorie: evoluční základ všech rostlinných orgánů = prastonek = telom

Z jeho prostorové dichotomické podoby u ryniofyt vznikly různé typy větvení stonku, postavení a uspořádání sporangií a listy u všech dalších rostlin.

Na základě studia fosilních rostlin, zejména ryniofyt, ji poprvé postuloval roku 1930 Němec **Walter Zimmermann** (v díle Die Phylogenie der Pflanzen).

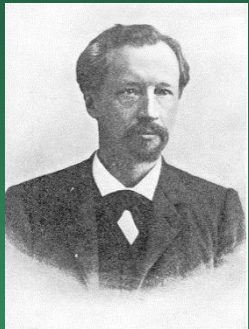

Chromosomy v rostlinné systematice (20. stol.)

Courtesy of American Philosophical Society, Carl Stern Papers. Noncommercial, educational use only.

Theodor Boveri
1862–1915

Hugo de Vries
1848–1935

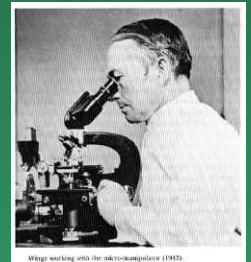
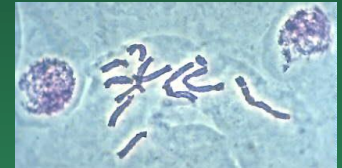
1842 – Švýcar Carl Wilhelm von Nägeli pozoruje 12 subcelulárních šlemovitých shluků (chromosomů) během studia vývoje pylu u *Tradescantia virginica*

1882 – Němec Eduard Strasburger si poprvé všímá, že počet diferencujících chromosomů je při mitóze **stálý**.

1888 „Počet chromosomů: druhově specifický stabilní znak“ – německý cytogenetik a anatom **Theodor Boveri**.

1886 nová polyploidní forma *Oenothera lamarckiana* „Gigas“ – Holanďan **Hugo de Vries** (chromosomy analyzovala u tohoto polyploida v roce 1907 Američanka Anne Lutz)

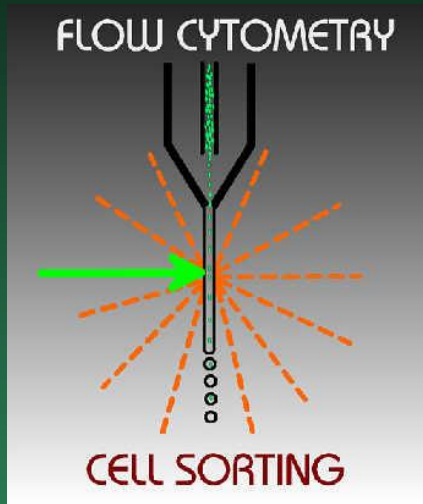
1917 Švéd **Ojvind Winge** – role chromosomů a polyploidie v evoluci a klasifikaci rostlin

Ojvind Winge
1886–1964

V rostlinné systematice se chromosomy zjišťují od 20. let 20. stol. Dnes u 25-30% rostlinných druhů znám počet chromosomů

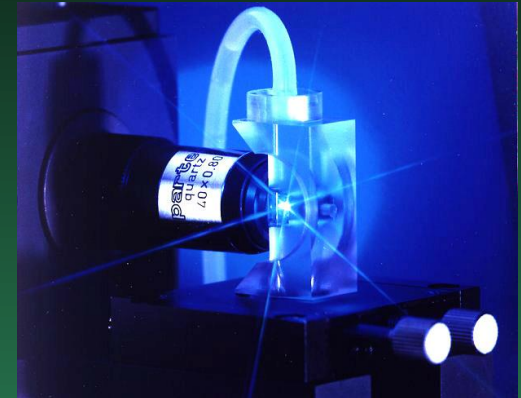
Od počtu chromosomů k velikosti genomu = průtoková cytometrie (konec 20 stol.)

Od poloviny 80. let 20. stol. prodělává dramatický rozvoj

Původně sloužila k analýze krevních buněk

U rostlin umožňuje měření obsahu DNA a stupeň ploidie v buněčných jádrech

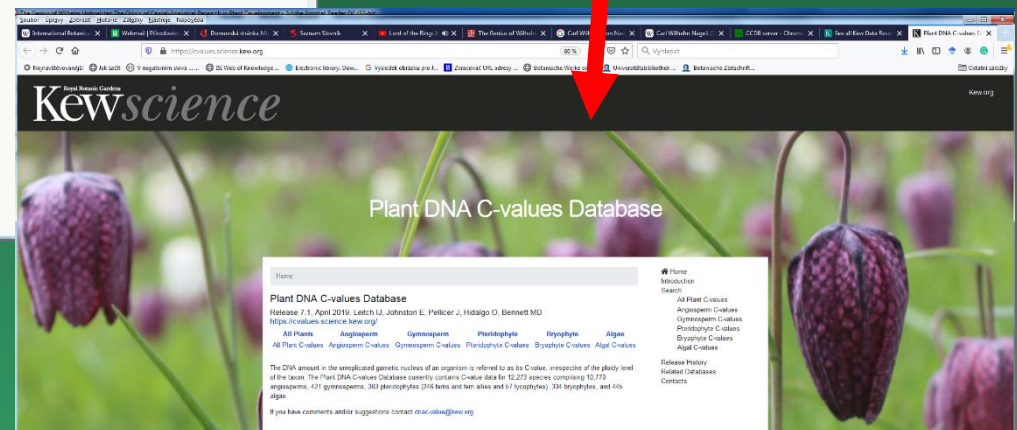
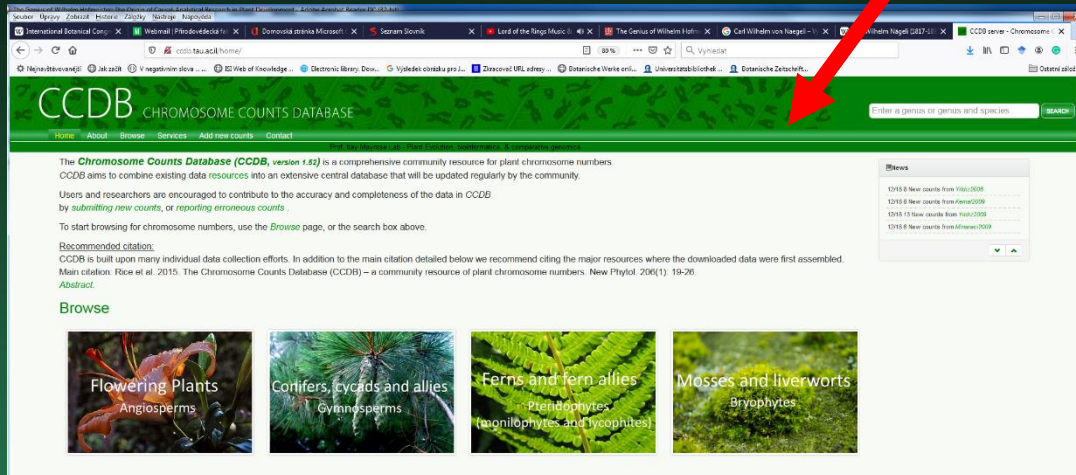

Efektivní a šetrná metoda umožňující sledovat mikroevoluční procesy v populacích

Vedle polyploidie, velikosti genomu umožňuje analyzovat breeding systémy (identifikovat, kolik semen vzniklo apomixií a kolik sexuálně)

Velikost genomu známa u 4 % druhů vyšších rostlin

Kde najít kumulovaná data o počtu chromosomů a velikostech genomu?

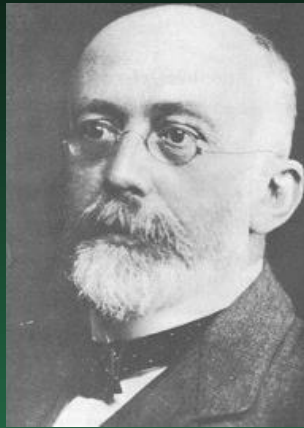
<http://ccdb.tau.ac.il/home/>

<https://cvalues.science.kew.org/>

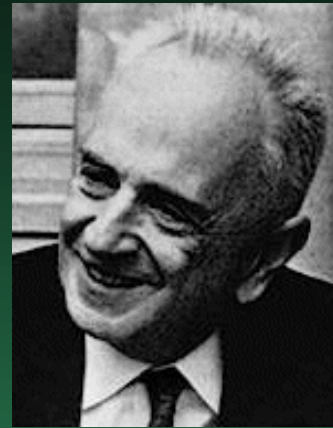
Syntetická teorie evoluce (1. pol. 20. stol.)

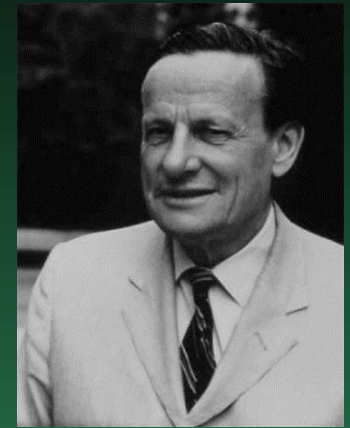
Godfrey Harold Hardy
1877-1947
britský genetik

Wilhelm Weinberg
1862-1937
německý genetik

Theodosius Dobzhansky
1900-1975
amer. populační genetik

George Ledyard Stebbins
1906-2000
americký botanik

1937 zákon o frekvenci alel v panmiktické populaci = Hardy-Weinbergova rovnováha.

Darwinismus + genetika = syntetická teorie evoluce

Ne jedinec, ale populace je základní jednotkou evoluce. Evoluce = změna frekvence alel v populaci – selekce, ... drift, ... drive(s)

Theodosius Dobzhansky (Genetics and the origin of species 1937).

G. Ledyard Stebbins (Variation and Evolution of Plants 1950).

Isoenzymy - markery populační genetiky 20. stol.

Gelová elektroforéza zviditelní rozdíly v prostorovém uspořádání, hmotnosti a síle elektrického náboje enzymů, bílkovin, nukl. kyselin

Elektroforézu vynalezl 1937 švédský biochemik **Arne Wilhelm Kaurin Tiselius** (1902-1971) (Nob. cena 1948).

v systematice od 80 let - hybridní původ druhů, breeding systémy: selfing vers. outcrossing, populační genetiky

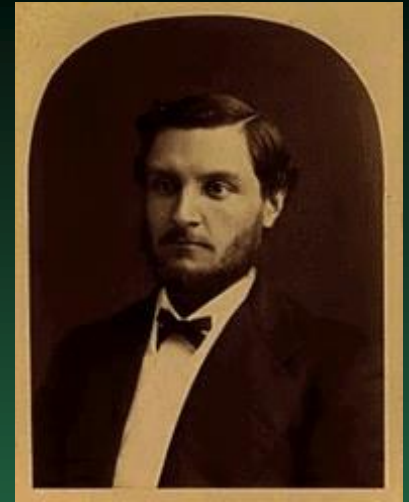

Objektivizace a racionalizace taxonomických dat = Biostatistika (20. století)

Biometrika rostlin - přelom 19/20. stol. britský matematik **Charles Pearson**

definoval základní pojmy popisné statistiky – např. koeficient variance; pracoval většinou se znaky s normální gausovskou distribucí – sledoval např. počty ostnů na listech *Ilex aquifolium*

Charles Pearson
(1857-1936)

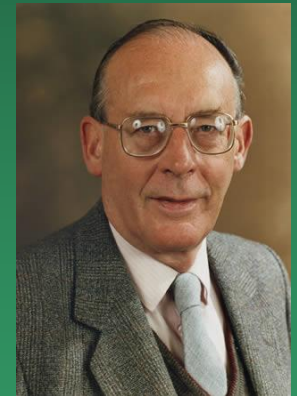
Fenetika = „každý znak má a priori stejnou váhu“

1963 Američané Robert **Sokal** a Peter **Sneath** **numerická taxonomie** – využívá shlukové analýzy, diskriminační analýzy, analýzy hlavních komponent a mnoha dalších,

Uplatnění podmíněno rozvojem výpočetní techniky

Robert Sokal
(1926-2012)
entomolog

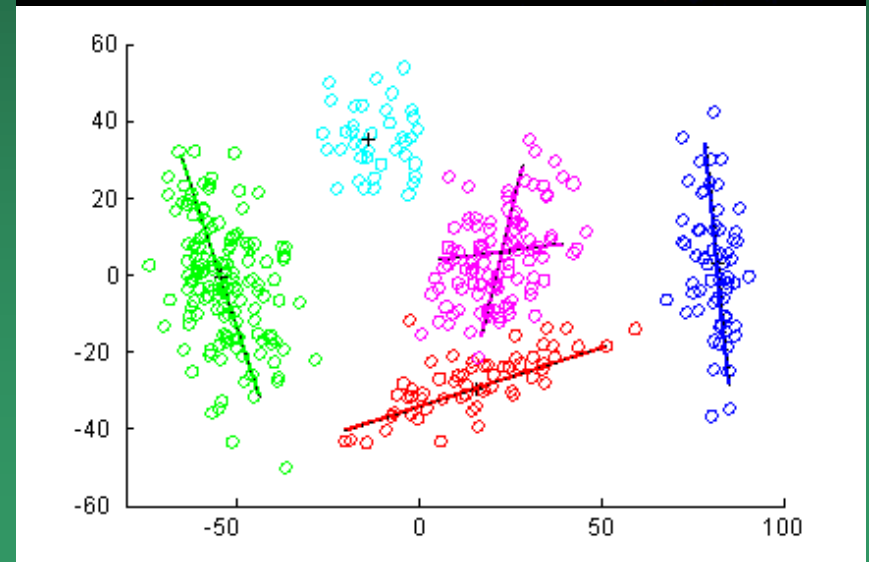
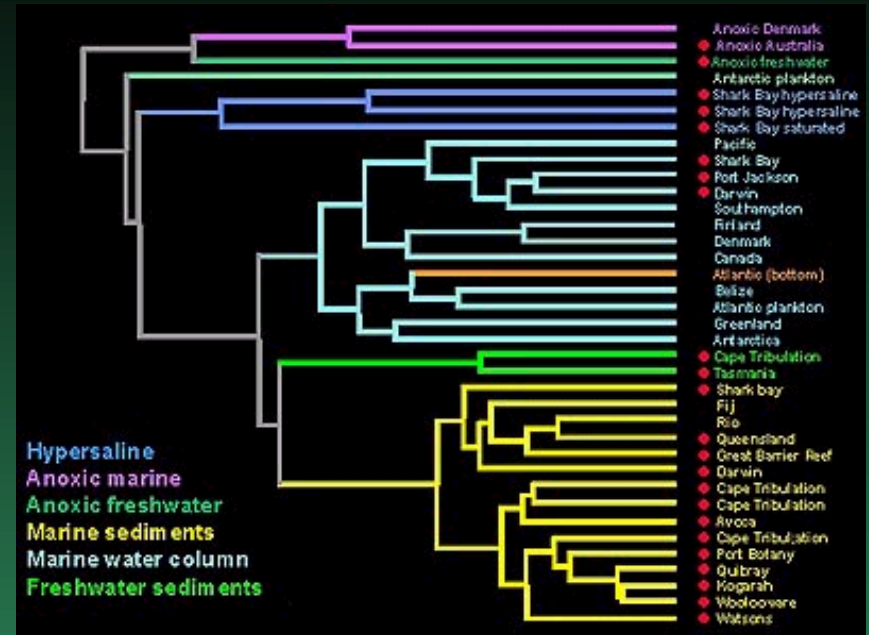
Peter Sneath
(1923-2011)
mikrobiolog

Znaky kvantitativní a kvalitativní – biometrika.

Variabilita živých organismů si vynucuje použití metod biostatistiky. Nejčastějšími výstupy numericko taxonomických metod jsou:

dendrogram (v případě metod klasifikačních jako je např. clustrová analýza) nebo

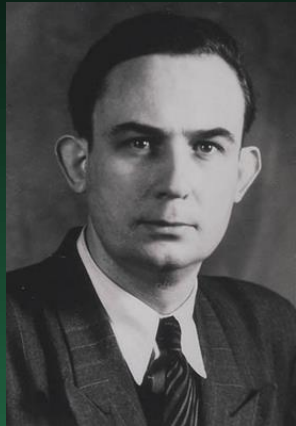
ordinační diagram (vyjádřený obvykle ve formě scatter plotu, v případě metod ordinačních jako je např. analýza hlavních komponent PCA = principal component analysis, a. hlavních koordinát PCoA, či analýza DCA).

Kladistika

1950 něm. entomolog
Willi Hennig

Rekonstrukce fylogeneze
= spojování skupin se
společnými předky, na
základě sdílení nově se v
evoluci objevivších
(odvozených) znaků =
apomorfii

Willi Hennig
(1913–1976)

Kladogram vychází z apomorfii při
maximální úspornosti (= minimálního počtu
změn) „**maximum parsimony tree**“.

Každý znak byl někdy v evoluci nový – např.:

genetický kód = apomorfie všech živých organismů,

cévní svazky = apomorfie vyšších rostlin kromě mechorostů,

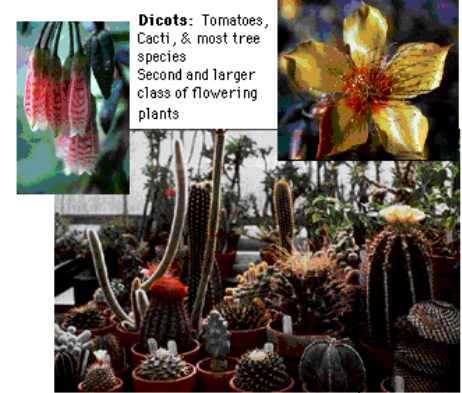
konduplikátně svinutý plodolist = apomorfie krytosemenných. Může ale vzniknout i
nezávisle vícekrát, evoluce může vést vlivem selekce i ke konvergenci znaků.

Petr Bureš: Prezentace přednášky Fylogeneze a diverzita vyšších rostlin - část 2.

Gymnosperms:
Conifers, cycads &
First plants to reproduce with seeds,
located inside of a cone, inside spores

Dicots: Tomatoes,
Cacti, & most tree
species
Second and larger
class of flowering
plants

Seedless vascular plant:
Ferns and fern allies

Monocots:
Orchids, grasses,
lilies & palms
Major class of
flowering plants

Moss & liverworts:
Basal plants

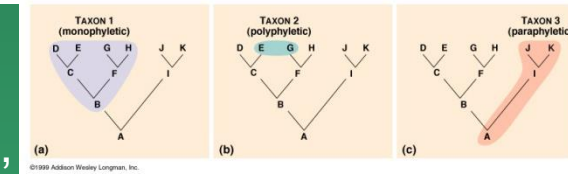
Reduction to one cotyledon,
parallel venation in leaves,
flower parts in
multiples of 3,
loss of woody
tissue

ANGIOSPERMS:
Flowering plants

Flower parts in
multiples of 4 or 5
- carpels in flowers & insect pollination
- Embryos in protective seed & secondary growth, two cotyledons
- Developed vascular system & sporophyte dominant

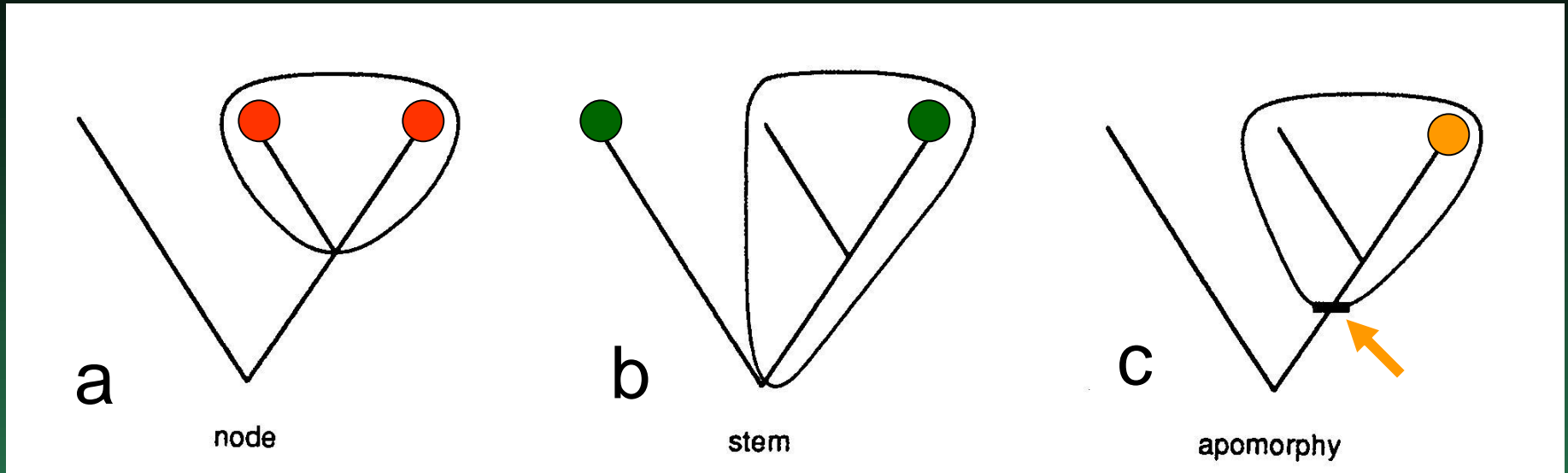
Chlorophyta:
green algae
(photosynthesis, reproduction via spores
unicellular or filamentous body)
- Terrestrial & dominant gametophyte
& unbranched dependent sporophyte

TOMATO
potato & eggplant
SOLANACEAE:
The nightshade
family
tobacco
Bellpeppers

Fylokód - fylogenetická definice jmen

jméno je definováno jedním ze tří způsobů:

a – odkazem na nejbližšího společného předka dvou taxonů a všechny jeho potomky

b – odkazem na všechny organismy, které mají bližšího společného předka s označeným organismem než s jiným označeným organismem

c – odkazem na prvního předka, u kterého se vyvinul určitý znak a na všechny jeho potomky

Studium DNA 90. léta 20. stol.

(1) postupy založené na **polymerázové řetězcové reakci (PCR)** v programovatelném zařízení, zvaném **termocykler**.

(2) Pro čtení sekvence nukleotidů – sekven(c)ování se využívá automatický **sekvenátor**. Výhodou metod je, že stačí jen malé množství materiálu umožňující přežití zkoumaného jedince.

automatický sekvenátor

The Nobel Prize
in Chemistry 1980

Kary B. Mullis 1944-

Paul Berg

1926-

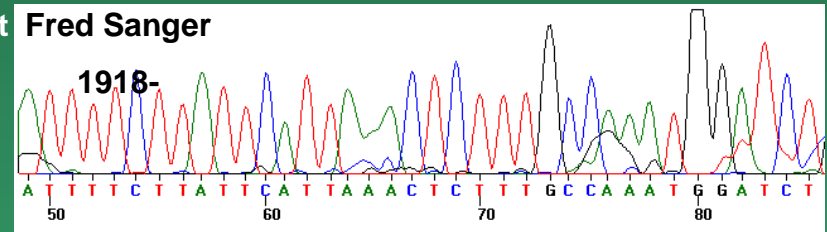
Walter Gilbert

1932-

Fred Sanger

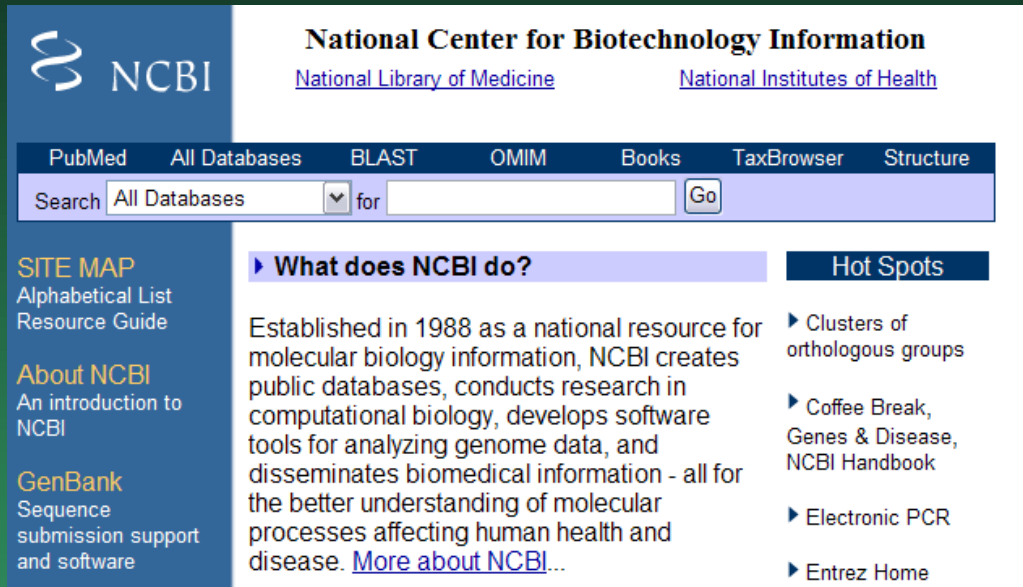
1918-

The Nobel Prize
in Chemistry 1993

Bar-coding

identifikace rostlin pomocí sekvence DNA

NCBI
National Center for Biotechnology Information
National Library of Medicine   National Institutes of Health

PubMed   All Databases   BLAST   OMIM   Books   TaxBrowser   Structure

Search All Databases for

SITE MAP
Alphabetical List
Resource Guide

About NCBI
An introduction to
NCBI

GenBank
Sequence
submission support
and software

What does NCBI do?
Established in 1988 as a national resource for molecular biology information, NCBI creates public databases, conducts research in computational biology, develops software tools for analyzing genome data, and disseminates biomedical information - all for the better understanding of molecular processes affecting human health and disease. [More about NCBI...](#)

Hot Spots

- ▶ Clusters of orthologous groups
- ▶ Coffee Break, Genes & Disease, NCBI Handbook
- ▶ Electronic PCR
- ▶ Entrez Home

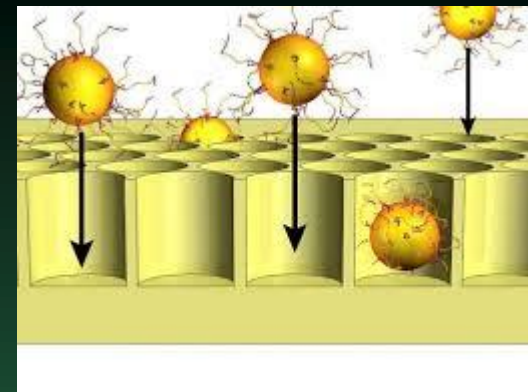

Př. *Eriophorum
angustifolium*: sekvence
intronu chloroplastového
genu pro transferovou RNA

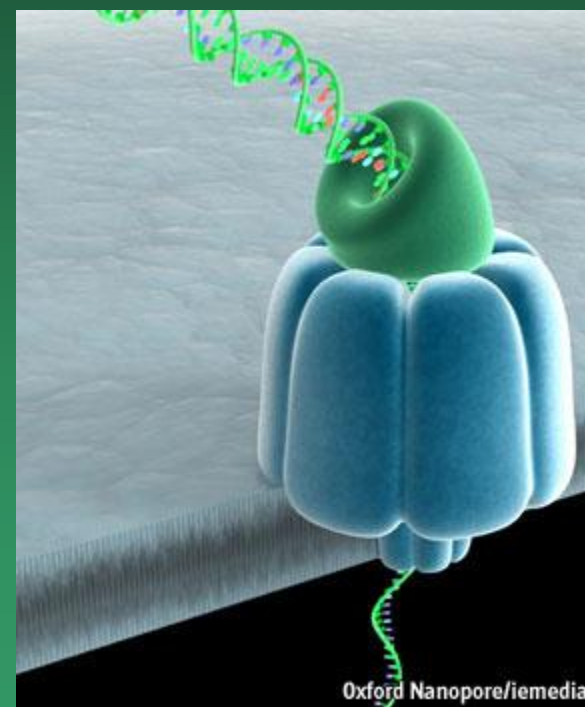
```
CCTCTTACTATAAATTCATTGTTGTCGATATTGACATGTAGAATGGACTCTCTCTTTATTCTCGTTTGATTTATCATCATT  
TTTTCAATCTAACAAATTCATAATGAATAAAATAAATAGAATAAATTGATTACTAAAATTGAGTTTTTTCTCATTAACTT  
CATATTTGAATCAATTTACCATAAATAATTCATAATTTATGGAATTCAAAAAATTCCTGAATTTGCTATTCCATAATCATTG  
TCAATTTCTTTATTGACATGAAAATATGATTTGATTGTTATTATGATCAATCATTGATCATTGAGTATATATACGTACGTC  
TTTTTTGGTATAGACGGCTATCCTTTCTCTTATTTGATAAAGATATTTAGTAATGCAACATAATCAACTTTATTCGTTA  
GAAAACTTCCATCGAGTCTCTGCACCTATCTTTAATATTAGATAAGAAATATTTTATTTCTTATAATAAATAAGAGATATT  
TATATCTCTCATTTTCTCAAATGAAAGATTTGGCTCAGGATTGCCACTCTTAATTCCAGGGTTTCTCTGAATTTGGAA  
GTTAACACTTAGCAAGTTNCCATACCAAGGCCAATCCAATGC
```

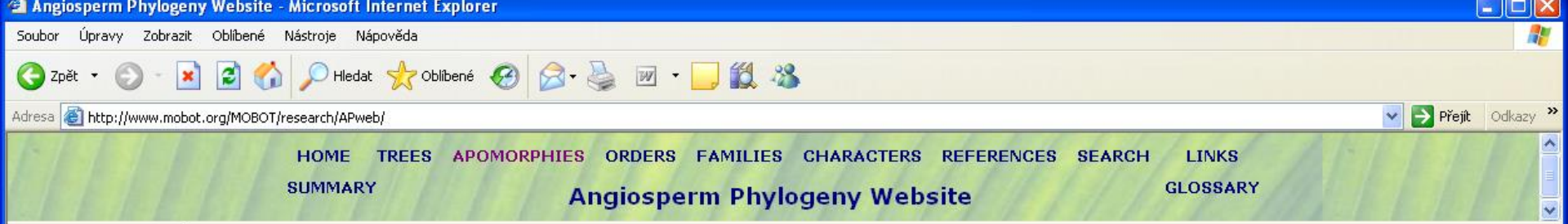
http://blast.ncbi.nlm.nih.gov/Blast.cgi?PROGRAM=blastn&PAGE_TYPE=BlastSearch&LINK_LOC=blasthome

Next-generation-sequencing = kombinace štěpení DNA PCR a nanotechnologií

Nano-porová metoda

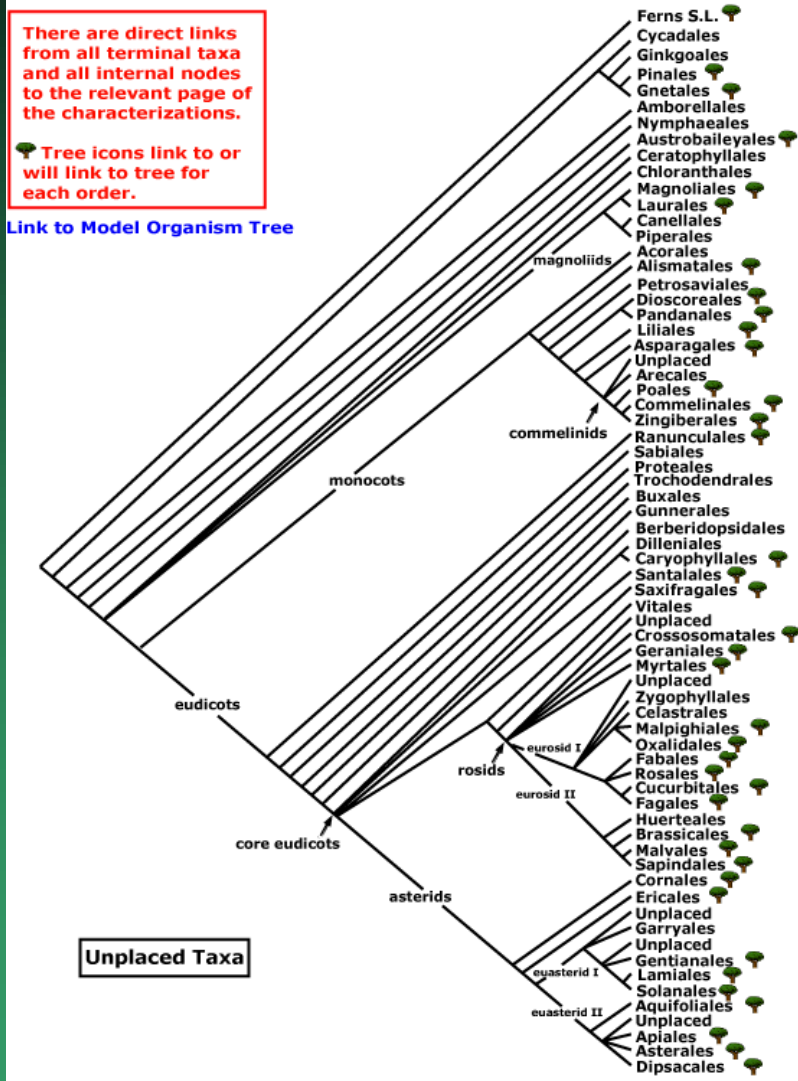

Angiosperm Phylogeny Group

Stevens, P. F. (2001 onwards).
 Angiosperm Phylogeny
 Website. Version 7, May 2006
 [and more or less
 continuously updated since].

<http://www.mobot.org/MOBOT/research/APweb/>.

Kde najít kumulovaná data o fylogenetických stromech?

The screenshot shows the TimeTree website interface. At the top, there is a navigation bar with the logo "TIMETREE THE TIMESCALE of LIFE" and a search bar. Below the navigation bar, there are three main search options:

- NODE TIME**: "GET DIVERGENCE TIME FOR A PAIR OF TAXA". It includes a "Specify 2 Taxon Names" section with input fields for "Taxon 1" and "Taxon 2", and a "Resolve Ambiguity" section with dropdown menus for "Taxon 1" and "Taxon 2".
- TIMELINE**: "GET AN EVOLUTIONARY TIMELINE FOR A TAXON". It includes a "Specify a Taxon Name" section with an input field for "Taxon", and a "Resolve Ambiguity" section with a dropdown menu for "Taxon".
- TIMETREE**: "BUILD A TIMETREE". It includes a "Specify a Group of Taxa" section with an input field for "Group", and a "Select Taxonomic Rank" section with a dropdown menu for "Rank". Below this, there is an "Or" section and a "Load a List of Species" section with an "Upload" button and a file selection field.

Each search option has a corresponding icon and a "Show" button. The "Node Time" icon shows a phylogenetic tree with a highlighted node. The "Timeline" icon shows a vertical axis with a timeline. The "Timetree" icon shows a phylogenetic tree with a color-coded scale.

<http://www.timetree.org/>

Rekapitulace

Botanika = vědní obor starší než křesťanství

Rekapitulace

Botanika = vědní obor starší než křesťanství

Klasifikace hierarchická = důsledek rostoucího počtu klasifikovaných druhů

Rekapitulace

Botanika = vědní obor starší než křesťanství

Klasifikace hierarchická = důsledek rostoucího počtu klasifikovaných druhů

Objektivizace / opakovatelnost / jednoznačnost klasifikace = fylogenetická příbuznost,

Rekapitulace

Botanika = vědní obor starší než křesťanství

Klasifikace hierarchická = důsledek rostoucího počtu klasifikovaných druhů

Objektivizace / opakovatelnost / jednoznačnost klasifikace = fylogenetická příbuznost,

Kumulace analytických dat z: morfologie, paleontologie, biometriky, karyologie, studia sekvencí, ... umožnila

Syntézu v: teorii rodozměny, evoluční teorii, populační genetice, fenetice, kladistice, molekulární fylogenetice, ...

Data o fylogenetice, sekvencích, chromosomech, velikosti genomu jsou kumulována v internetově dostupných databázích

Rekapitulace

Botanika = vědní obor starší než křesťanství

Klasifikace hierarchická = důsledek rostoucího počtu klasifikovaných druhů

Objektivizace / opakovatelnost / jednoznačnost klasifikace = fylogenetická příbuznost,

Kumulace analytických dat z: morfologie, paleontologie, biometriky, karyologie, studia sekvencí, ... umožnila

Rekapitulace

Botanika = vědní obor starší než křesťanství

Klasifikace hierarchická = důsledek rostoucího počtu klasifikovaných druhů

Objektivizace / opakovatelnost / jednoznačnost klasifikace = fylogenetická příbuznost,

Kumulace analytických dat z: morfologie, paleontologie, biometriky, karyologie, studia sekvencí, ... umožnila

Syntézu v: teorii rodozměny, evoluční teorii, populační genetice, fenetice, kladistice, molekulární fylogenetice, ...

Rekapitulace

Botanika = vědní obor starší než křesťanství

Klasifikace hierarchická = důsledek rostoucího počtu klasifikovaných druhů

Objektivizace / opakovatelnost / jednoznačnost klasifikace = fylogenetická příbuznost

Kumulace analytických dat z: morfologie, paleontologie, biometriky, karyologie, studia sekvencí, ... umožnila

Syntézu v: teorii rodozměny, evoluční teorii, populační genetice, fenetice, kladistice, molekulární fylogenetice, ...

Data o fylogenetice, sekvencích, chromosomech, velikosti genomu jsou kumulována v **internetově dostupných databázích**